

II

(Teatised)

EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDE, ORGANITE JA ASUTUSTE TEATISED

EUROOPA KOMISJON

KOMISJONI TEATIS

Praeguse COVID-19 puhangu kontekstis majanduse toetamiseks võetud riigiabi meetmete ajutise raamistiku muutmine

(2020/C 112 I/01)

1. SISSEJUHATUS

19. märtsil 2020 võttis komisjon vastu teatise „Riigiabi ajutine raamistik majanduse toetamiseks praeguse COVID-19 puhangu kontekstis“⁽¹⁾ (edaspidi „ajutine raamistik“), mis näeb muu hulgas ette võimalused, kuidas liikmesriigid saaksid liidu õigusnormide alusel ettevõtjatele, eelkõige VKEdele, kellel on praegustes oludes tekkinud ootamatu vahendinappus, tagada likviidsuse ja juurdepääsu rahastusele, et neil oleks võimalik praegusest olukorrast taastuda. Teatise eesmärk on kehtestada raamistik, mis võimaldab liikmesriikidel toetada ettevõtjaid, kellel on praeguse COVID-19 puhangu tõttu raskusi, säilitades samal ajal ELi siseturu terviklikkuse ja tagades võrdsed tingimused.
- ELi riigiabi kontrollimeetmete suunatud ja proportsionaalse kohaldamisega tagatakse, et riiklikud toetusmeetmed on tulemuslikud ja aitavad raskustesse sattunud ettevõtjatel COVID-19 puhangu ajal toime tulla ning võimaldavad neil praegusest olukorrast ka taastuda, pidades silmas ELi olulist pikaajalist kaksikeesmärki minna üle keskkonnasäästlikule majandusele ja digitehnoloogiale.
- Käesoleva teatise eesmärk on määrata kindlaks ajutised riigiabi lisameetmed, mida komisjon peab COVID-19 puhangu kontekstis ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 alusel siseturuga kokkusobivaks.
- Komisjon on seisukohal, et lisaks likviidsusele ja rahastuse kättesaadavusele on oluline hõlbustada ka COVID-19ga seotud teadus- ja arendustegevust, toetada COVID-19ga seotud toodete katsetamise rajatiste ehitamist ja uuendamist ning toetada lisatootmisvõimsuse loomist puhangule reageerimiseks vajalike toodete tootmiseks. Siiä hulka kuuluvad asjakohased ravimid (sealhulgas vaktsiinid) ja ravivahendid, nende vaheained, ravimite toimeained ja toorained; meditsiiniseadmed, haigla- ja meditsiinivarustus (sealhulgas hingamisaparaadid, kaitseriietus ja -varustus ning diagnostikavahendid) ning vajalikud toorained; desinfitseerimisvahendid ja nende vahetooted ning nende tootmiseks vajalikud keemilised toorained, samuti andmekogumise/andmetöötuse vahendid.
- Lisaks on praegustes oludes väga tähtis säilitada tööhõive. Maksude ja sotsiaalmaksete tasumise edasilükkamine võib olla väärtuslik vahend ettevõtjate likviidsuskitsikuse vähendamiseks ja tööhõive säilitamiseks. Kui sellised edasilükkamised kehtivad kogu majanduses, jäävad need riigiabi kontrolli alt välja. Kui need annavad ettevõtjatele valikulise eelise – mis on võimalik juhul, kui need piirduvad näiteks teatavate sektorite (nt transport, turism, tervishoid), piirkondade või ettevõteliikidega –, kujutavad nad endast abi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

⁽¹⁾ Komisjoni 19. märtsi 2020. aasta teatis C(2020) 1863, (ELT C 0911, 20.3.2020, lk 1).

6. Samamoodi võivad liikmesriigid tööhõive säilitamiseks ette näha panuse selliste ettevõtjate palgakuludesse, kes muidu koondaksid COVID-19 puhangu tõttu töötajaid. Kui sellised toetuskavad kehtivad kogu majanduses, jäävad need riigiabi kontrolli alt välja. Kui need piirduvad näiteks teatavate sektorite (nt transport, turism, tervishoid), piirkondade või ettevõteliikidega, kujutavad nad endast abi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.
7. Komisjon toetab liikmesriikide võetud meetmeid, et suurendada turvalist paindlikkust ja vältida massilist koondamist. Üldkohaldatavad ajutised koondamiskavad, millega püütakse töötajatele sundpuhkuseaegne töötasukaotus täielikult või osaliselt kompenseerida, ei oleks harilikult valikulised.
8. Pealegi on ajutise raamistiku kohaldamine toonud esile vajaduse kehtestada teatavates sätetes, eelkõige jaotistes 3.1, 3.2, 3.3 ja 3.5, lisaselgitusi ja -muudatusi.

2. AJUTISE RAAMISTIKU MUUDATUSED

9. Järgmised muudatused riigiabi meetmete ajutises raamistikus, millega toetatakse majandust praeguses COVID-19 puhangus, jõustuvad 3. aprillil 2020.

10. Lisatakse punkt 16a:

„16a. Peale selle on komisjon seisukohal, et lisaks ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktis b lubatud abimeetmetele ja ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktis c sätestatud olemasolevatele võimalustele on oluline kiirendada ka COVID-19ga seotud teadus- ja arendustegevust, toetada katsetamise ja tootmismahu suurendamise rajatise, mis aitavad välja töötada COVID-19ga seotud tooteid, ning toetada puhangule reageerimiseks vajalike toodete tootmist. Seepärast sätestatakse käesolevas teatises tingimused, mille korral komisjon peab selliseid meetmeid ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alusel siseturuga kokkusobivaks. Komisjon on nõuetekohaselt arvesse võtnud selliste abimeetmete ühist eesmärki ja nende positiivset mõju seoses toimetulekuga COVID-19 puhangust tingitud tervisealase hädaolukorraga, kui ta kaalus kõnealuste meetmete võimalikku negatiivset mõju siseturule.“

11. Punkt 20 asendatakse järgmisega:

„20. Igasugust käesoleva teatise eri jaotiste kohast abi võib omavahel kumuleerida, välja arvatud:

- a. jaotise 3.2 ja jaotise 3.3 alusel antud abi, kui abi antakse sama aluseks oleva laenu jaoks ja kui üldine laenusumma ettevõtja kohta ületab käesoleva teatise punkti 25 alapunktis d või punkti 27 alapunktis d sätestatud künniseid, ning
- b. jaotise 3.6, jaotise 3.7 ja jaotise 3.8 alusel antud abi, kui abi puudutab samu rahastamiskõlblikke kulusid (^(*)).“

(*) Tingimusel, et järgitakse norme, mis on sätestatud komisjoni 17. juuni 2014. aasta määruses (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (üldise grupierandi määrus) ning erinevates vähese tähtsusega abi käsitlevates määrustes, võib käesoleva teatisega hõlmatud ajutisi abimeetmeid kumuleerida vastavalt kumulatsioonireeglitele, mis on sätestatud üldises grupierandi määruses ja erinevates vähese tähtsusega abi käsitlevates määrustes; need määrused on komisjoni 18. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1), komisjoni 18. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1408/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandussektoris (ELT L 352, 24.12.2013, lk 9), komisjoni 27. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 717/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes kalandus- ja vesiviljelussektoris (ELT L 190, 28.6.2014, lk 45), ning komisjoni 25. aprilli 2012. aasta määrus (EL) nr 360/2012 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 114, 26.4.2012, lk 8).

12. Punkti 22 sissejuhatav lõik ning punktid a ja c asendatakse järgmistega:

„22. Komisjon loeb sellise riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel siseturuga kokkusobivaks, kui on täidetud kõik järgmised tingimused (põllumajanduse esmatootmise ning kalandus- ja vesiviljelussektori erisätted on esitatud punktis 23):

a. abi kogusumma ei ületa 800 000 eurot ettevõtja kohta; abi võib anda otsetoetuste, maksu- ja maksesoodustuste vormis või muus vormis, nagu tagasimakstavad ettemaksud, garantiid, laenu ja omakapital, tingimusel et selliste meetmete kogunimiväärtus jääb allapoole ülemmäära 800 000 EUR ettevõtja kohta; kõik kasutatud arvud peavad väljendama brutosummasid, see tähendab, et neist ei ole maha arvatud makse ega muid tasusid;“

„c. abi ei või anda ettevõtjale, kes oli raskustes (üldise grupierandi määruse tähenduses ⁽³⁾) juba 31. detsembril 2019.“

13. Punkt 23 asendatakse järgmisega:

„23. Erandina punkti 22 alapunktist a kohaldatakse põllumajandus-, kalandus- ja vesiviljelussektori ettevõtjatele antava abi suhtes lisaks punkti 22 alapunktides b–e sätestatud tingimustele järgmisi eritingimusi:

a. abi kogusumma ei ületa 120 000 eurot kalandus- ja vesiviljelussektori ettevõtja kohta ⁽⁴⁾ või 100 000 eurot põllumajandustoodete esmatootmisega tegeleva ettevõtja kohta ⁽⁵⁾; abi võib anda otsetoetuste, maksu- ja maksesoodustuste vormis või muus vormis, nagu tagasimakstavad ettemaksud, garantiid, laenu ja omakapital, tingimusel et selliste meetmete kogunimiväärtus jääb allapoole ülemmäära 120 000 eurot või 100 000 eurot ettevõtja kohta; kõik kasutatud arvud peavad väljendama brutosummasid, see tähendab, et neist ei ole maha arvatud makse ega muid tasusid;

b. põllumajanduse esmatootmise valdkonnas tegutsevatele ettevõtjatele antava abi summat ei tohi kindlaks määrata turule viidud kaupade hinna või koguse alusel;

c. kalanduse ja vesiviljelusega tegelevatele ettevõtjatele antav abi ei ole seotud ühegi komisjoni määruse (EL) nr 717/2014 ⁽⁶⁾ artikli 1 lõike 1 punktides a–k osutatud abiliigiga.“

14. Lisatakse punkt 23a:

„23a. Kui ettevõtja tegutseb mitmes sektoris, mille suhtes kohaldatakse punkti 22 alapunkti a ja punkti 23 alapunkti a kohaselt erinevaid maksimumsummasid, tagab asjaomane liikmesriik sobivate vahenditega, näiteks eraldi raamatupidamisarvestuse abil, et iga sellise tegevusala puhul peetakse kinni asjakohasest ülemmäärast.“

15. Punkt 25 asendatakse järgmisega:

„25. Komisjon loeb sellise riigiabi, mida antakse vastuseks COVID-19 puhangule uute riigi üksiklaenugarantiide vormis, ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel siseturuga kokkusobivaks, tingimusel et:

a. garantiipreemiad määratakse iga üksiklaenu jaoks kindlaks minimaalsel tasemel, mis suureneb garanteeritud laenu kestuse pikenedes järk-järgult vastavalt järgmisele tabelile:

Abisaaja liik	1. aastaks	2.–3. aastaks	4.–6. aastaks
VKEed	25 bps	50 bps	100 bps
Suurettevõtjad	50 bps	100 bps	200 bps

⁽³⁾ Nagu on määratletud komisjoni 17. juuni 2014. aasta määruse (EL) nr 651/2014 (ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnustatakse siseturuga kokkusobivaks) artikli 2 punktis 18 (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1). Kui käesolevas ajutises raamistikus on viidatud termini „raskustes olev ettevõtja“ määratlusele, mis on esitatud määruse (EL) nr 651/2014 artikli 2 punktis 18, tuleb seda mõista selliselt, et see viitab ka määratlustele, mis on esitatud määruse (EL) nr 702/2014 artikli 2 punktis 14 ja määruse (EL) nr 1388/2014 artikli 3 punktis 5.

⁽⁴⁾ Nagu on määratletud komisjoni 27. juuni 2014. aasta määruse (EL) nr 717/2014 (milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes kalandus- ja vesiviljelussektoris; (ELT L 190, 28.6.2014, lk 45) artikli 2 punktis 1.

⁽⁵⁾ Kõik ELi toimimise lepingu I lisas loetletud tooted, välja arvatud kalandus- ja vesiviljelussektori tooted.

⁽⁶⁾ Komisjoni 27. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 717/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes kalandus- ja vesiviljelussektoris (ELT L 190, 28.6.2014, lk 45).

- b. alternatiivina võivad liikmesriigid teatada kavadest, mille puhul on aluseks võetud eespool esitatud tabel, kuid garantii kestust, garantiipreemiaid ja garantiikatet võib iga aluseks oleva üksiklaenu põhisumma jaoks kohandada, näiteks väiksem garantiikate võiks kompenseerida pikemat kestust või võimaldada väiksemaid garantiipreemiaid; kindlasummalist garantiipreemiat võib kasutada kogu garantii kestuse jooksul, kui see on suurem kui eespool olevas tabelis iga abisaajaliigi jaoks 1. aastaks sätestatud minimaalsed garantiipreemiad, mida on muudetud käesoleva punkti alusel vastavalt garantii kestusele ja garantiikattele;
- c. garantii antakse hiljemalt 31. detsembriks 2020;
- d. laenude puhul, mille tähtaeg on pärast 31. detsembrist 2020, ei ületa laenu kogusumma abisaaja kohta:
- i. abisaaja kahekordset palgakulu (sh sotsiaalmaksud ja ettevõtja juures töötava, kuid ametlikult alltöövõtjate palgal oleva personaliga seotud kulu) aastal 2019 või viimasel aastal, mille kohta andmed on kättesaadavad. 1. jaanuaril 2019 või pärast seda loodud ettevõtjate puhul ei või maksimaalne laenusumma ületada kahe esimese tegutsemisaasta hinnangulisi aastaseid palgakulusid; või
 - ii. 25 % abisaaja 2019. aasta kogukäibest; või
 - iii. asjakohase põhjendusega ja tuginedes abisaaja enda kinnitusele oma likviidsusvajaduste kohta, ⁽⁷⁾ võib laenusummat suurendada, et katta VKEde likviidsusvajadused laenu andmise järgseks 18 kuuks ja suurettevõtjate likviidsusvajadused laenu andmise järgseks 12 kuuks;
- e. laenude puhul, mille tähtaeg on kuni 31. detsembrini 2020, võib laenu põhisumma olla suurem kui punkti 25 alapunktis d sätestatud, kui see on asjakohaselt põhjendatud ning kui abi proportsionaalsus on tagatud;
- f. garantii kestus on maksimaalselt kuus aastat, välja arvatud juhul, kui seda punkti 25 alapunkti b alusel kohandatakse, ja riigigarantii ei või ületada:
- i. 90 % laenu põhisummast, kui krediidasutus ja riik kannavad kahju proportsionaalselt ja samadel tingimustel, või
 - ii. 35 % laenu põhisummast, kui kahjumit kannab kõigepealt riik ja alles seejärel krediidasutused (st esimese järjekoha kahju garantii), ning
 - iii. mõlemal eespool nimetatud juhul, kui laenu suurus aja jooksul väheneb, näiteks põhjusel, et laenu hakatakse tagasi maksma, peab tagatud summa vähenema proportsionaalselt;
- g. garantii peab olema seotud investeerimis- ja/või käibekapitalilaenudega;
- h. garantiid ei või anda ettevõtjale, kes oli raskustes (üldise grupierandi määruse tähenduses ⁽⁸⁾) juba 31. detsembril 2019.“

16. Punkt 27 asendatakse järgmisega:

„27. Komisjon peab riigiabi, mis on antud vastuseks COVID-19 puhangule subsideeritud avaliku sektori laenu vormis, ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel siseturuga kokkusobivaks, kui täidetud on järgmised tingimused:

- a. laene võib anda vähendatud intressimääraga, mis on vähemalt võrdne 1. jaanuaril 2020 kohaldatud baasmääraga (1 aasta IBOR või komisjoni avaldatud sellega samaväärne intressimäär ⁽⁹⁾), millele on lisatud alljärgnevas tabelis esitatud krediidiriski marginaal:

Abisaaja liik	Krediidiriski marginaal 1. aastal	Krediidiriski marginaal 2.–3. aastal	Krediidiriski marginaal 4.–6. aastal
VKEd	25 bps ⁽¹⁰⁾	50 baaspunkti ⁽¹¹⁾	100 bps
Suurettevõtjad	50 bps	100 bps	200 bps

⁽⁷⁾ Likviidsusplaan võib sisaldada nii käibekapitali kui ka investeerimiskulusid.

⁽⁸⁾ Nagu on määratletud komisjoni 17. juuni 2014. aasta määruse (EL) nr 651/2014 (ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks) artikli 2 punktis 18 (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1).

⁽⁹⁾ Baasmäärad, mis on arvutatud vastavalt komisjoni teatisele viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta (ELT C 14, 19.1.2008, lk 6) ja avaldatud konkurentsi peadirektoraadi veebisaidil https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

⁽¹⁰⁾ Minimaalne intressimäär (baasmäär, millele on lisatud krediidiriski marginaal) peaks olema vähemalt 10 baaspunkti aastas.

⁽¹¹⁾ Minimaalne intressimäär (baasmäär, millele on lisatud krediidiriski marginaal) peaks olema vähemalt 10 baaspunkti aastas.

- b. samuti võivad liikmesriigid teatada kavadest, mille alus on küll eespool esitatud tabel, kuid mille kohaselt maksetähtaega ja krediidiriski marginaali taset on võimalik kohandada, näiteks kasutada kindlat krediidiriski marginaali kogu laenu kestuse ajal, kui see on suurem kui iga abisaajaliigi esimese aasta minimaalne krediidiriski marginaal, mida on muudetud käesoleva lõigu kohaselt vastavalt laenu lõpptähtajale ⁽¹²⁾;
- c. laenulepingud sõlmitakse hiljemalt 31. detsembriks 2020 ja nende maksimaalne kehtivusaeg on kuus aastat, välja arvatud juhul kui neid ei kohandata vastavalt punkti 27 alapunktile b;
- d. laenude puhul, mille tähtaeg on pärast 31. detsembrist 2020, ei ületa laenu kogusumma abisaaja kohta:
- i. abisaaja kahekordset palgakulu (sh sotsiaalmaksud ja ettevõtja juures töötava, kuid ametlikult alltöövõtjate palgal oleva personaliga seotud kulu) aastal 2019 või viimasel aastal, mille kohta andmed on kättesaadavad. 1. jaanuaril 2019 või pärast seda loodud ettevõtjate puhul ei või maksimaalne laenusumma ületada kahe esimese tegutsemisaasta hinnangulisi aastaseid palgakulusid; või
 - ii. 25 % abisaaja 2019. aasta kogukäibest; või
 - iii. asjakohase põhjendusega ja tuginedes abisaaja enda kinnitusele oma likviidsusvajaduste kohta, ⁽¹³⁾ võib laenusummat suurendada, et katta VKEdes likviidsusvajadused laenu andmise järgseks 18 kuuks ja suurettevõtjate likviidsusvajadused laenu andmise järgseks 12 kuuks;
- e. nende laenude puhul, mille maksetähtaeg on kuni 31. detsembrini 2020, võib laenu põhisumma abisaaja kohta olla suurem kui punkti 27 alapunkti d kohaselt, kui see on nõuetekohaselt põhjendatud ja eeldusel, et tagatakse abi proportsionaalsus;
- f. laen on seotud investeringu- ja/või käibekapitalivajadustega;
- g. laenu ei või anda ettevõtjale, kes oli raskustes (üldise grupierandi määruse tähenduses) ⁽¹⁴⁾ 31. detsembril 2019.“

17. Jaotis 3.5 asendatakse järgmisega:

„Jaotis 3.5. Lühiajaline ekspordikrediidikindlustus

„32. Komisjoni teatise lühiajalise ekspordikrediidikindlustuse kohta on sätestatud, et turukõlblikke riske ei saa katta liikmesriikide poolt tagatavast ekspordikrediidikindlustusest. Komisjon korraldas avaliku konsultatsiooni lühiajalise ekspordikrediidikindlustuse kättesaadavuse üle ekspordi puhul kõikidesse riikidesse, kus praegu esinevad turukõlblikud riskid, ja jõudis järeldusele, et praeguse COVID-19 haiguspuhangu tulemusena puudub piisav erakindlustuse suutlikkus lühiajalise ekspordikrediidi jaoks üldiselt ning et turukõlblikke riske ei ole ajutiselt võimalik katta.

„33. Sellega seoses leiab komisjon, et kõik kaubanduslikud ja poliitilised riskid, mis on seotud ekspordiga komisjoni teatise (lühiajalise ekspordikrediidikindlustuse kohta) lisas loetletud riikidesse, on ajutiselt turukõlbmatud riskid kuni 31. detsembrini 2020 ⁽¹⁵⁾.“

18. Lisatakse järgmine jaotis:

„Jaotis 3.6. COVID-19ga seotud teadus- ja arendustegevuseks antav abi

„34. Lisaks ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alusel olemas olevatele võimalustele praeguse tervishoiukriisi lahendamiseks on oluline hõlbustada COVID-19ga seotud teadus- ja arendustegevust.

⁽¹²⁾ Minimaalne intressimäär (baasmäär, millele on lisatud krediidiriski marginaal) peaks olema vähemalt 10 baaspunkti aastas.

⁽¹³⁾ Likviidsusvajadused võivad hõlmata nii käibekapitali kui ka investeerimiskulusid.

⁽¹⁴⁾ Nagu on määratletud komisjoni 17. juuni 2014. aasta määruse (EL) nr 651/2014 (ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks) artikli 2 punktis 18 (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1).

⁽¹⁵⁾ Komisjoni teatis, millega muudetakse dokumendi „Komisjoni teatis liikmesriikidele Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta lühiajalise ekspordikrediidikindlustuse suhtes“ lisa, C(2020)2044 final, 27. märts 2020, (ELT C 101I, 28.3.2020, lk 1).

„35. Komisjon loeb siseturuga kokkusobivaks abi teadus- ja arendusprojektidele, mis tegelevad COVID-19ga seotud ja muude viirusevastaste teadusuuringutega ⁽¹⁶⁾ ja mille hulgas on projektid, mis on programmi „Horisont 2020“ kohase VKEde jaoks mõeldud rahastamisvahendi raames pälvinud COVID-19spetsiifilise kvaliteedimärgise, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

- a. abi antakse otsetoetuste, tagasimakstavate ettemaksete või maksusoodustuste vormis hiljemalt 31. detsembril 2020;
- b. teadus- ja arendusprojektide puhul, mida on alustatud alates 1. veebruarist 2020 või projektide puhul, mis on pälvinud COVID-19spetsiifilise kvaliteedimärgise, loetakse, et abil on ergutav mõju; enne 1. veebruari 2020 alustatud projektide puhul loetakse, et abil on ergutav mõju, kui abi on vajalik projekti kiirendamiseks või selle ulatuse laiendamiseks. Sellistel juhtudel on rahastamiskõblikud ainult lisakulud, mis on seotud tööde kiirendamise või ulatuse laiendamisega;
- c. rahastamiskõblikud võivad olla kõik kulud, mis on vajalikud teadus- ja arendustegevuse projekti jaoks selle kestuse jooksul, kaasa arvatud muu hulgas personalikulud, kulud, mis on seotud digi- ja arvutiseadmetega, diagnostikavahenditega, andmekogumise ja -töötlemise vahenditega, teadus- ja arendustegevuse teenustega, prekliiniliste ja kliiniliste uuringutega (uuringufaasid I–IV), patentide ja muu immateriaalse vara hankimise, valideerimise ja kaitsmisega ning uute ja täiustatud vaktsiinide ja ravimite, meditsiiniseadmete, haigla- ja meditsiinarustuse, desinfektsioonivahendite ja isikukaitsevahendite turustamiseks vajalike vastavushindamiste ja/või lubade saamisega; IV faasi uuringud on rahastamiskõblikud, kui need aitavad kaasa teaduse või tehnoloogia arengule;
- d. iga abisaaja puhul võib abi osakaal olla 100 % rahastamiskõblikest kuludest alusuuringute puhul ning see ei tohi ületada 80 % rahastamiskõblikest kuludest rakendusuuringute ja tootearenduse puhul ⁽¹⁷⁾;
- e. rakendusuuringuteks ja tootearenduseks antava abi osakaalu võib suurendada 15 % võrra, kui teadusprojekti toetab rohkem kui üks liikmesriik või kui seda tehakse piiriüleles koostöös teadusasutuste või muude ettevõtjatega;
- f. käesoleva meetme kohast abi võib kombineerida muudest allikatest saadava toetusega samade rahastamiskõblike kulude katmiseks, tingimusel et kombineeritud abi kokku ei ületa eespool d ja e määratletud ülemmäärasid;
- g. abisaaja võtab kohustuse anda mittediskrimineerivatel turutingimustel lihtlitsentse kolmandatele isikutele EMPs;
- h. abi ei või anda ettevõtjale, kes oli raskustes (üldise grupierandi määruuse tähenduses ⁽¹⁸⁾) juba 31. detsembril 2019.“

19. Lisatakse järgmine jaotis:

„Jaotis 3.7. Investeerimisabi katsetamise ja tootmismahu suurendamise taristute jaoks

„36. Lisaks olemasolevatele võimalustele, mis põhinevad ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktis c, on väga oluline toetada katsetamise ja tootmismahu suurendamise taristuid, mis aitavad välja töötada COVID-19ga seotud tooteid.

„37. Seetõttu peab komisjon siseturuga kokkusobivaks investeerimisabi selliste katsetamise ja tootmismahu suurendamise taristute ehitamiseks või ajakohastamiseks, mis on vajalikud COVID-19ga seotud toodete väljatöötamiseks, katsetamiseks ja tootmismahu suurendamiseks kuni esimese tööstusliku kasutuselevõtuni enne masstootmist, nagu on kirjeldatud jaotises 3.8, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a. abi antakse selliste katsetamise ja tootmismahu suurendamise taristute ehitamiseks või ajakohastamiseks, mis on vajalikud COVID-19ga seotud toodete väljatöötamiseks, katsetamiseks ja tootmismahu suurendamiseks kuni esimese tööstusliku kasutuselevõtuni enne masstootmist; see puudutab järgmist: ravimid (sealhulgas vaktsiinid) ja ravivahendid, nende vaheained, ravimite toimeained ja toorained; meditsiiniseadmed, haigla- ja meditsiinarustus

⁽¹⁶⁾ COVID-19ga seotud ja muud viirusevastased teadusuuringud on uuringud, mis tegelevad vaktsiinide, ravimite ja ravivahendite, meditsiiniseadmete ning haigla- ja meditsiinarustuse, desinfektsioonivahendite, kaitseriietuse ja -varustusega ning vajalike toodete tõhusaks tootmiseks mõeldud asjakohaste uuenduslike protsessidega.

⁽¹⁷⁾ Nagu on määratletud komisjoni 17. juuni 2014. aasta määruse (EL) nr 651/2014 (ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks) artikli 2 punktides 84, 85 ja 86 (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1).

⁽¹⁸⁾ Nagu on määratletud komisjoni 17. juuni 2014. aasta määruse (EL) nr 651/2014 (ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks) artikli 2 punktis 18 (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1).

(sealhulgas hingamisaparaadid, kaitseriietus ja -varustus ning diagnostikavahendid) ning vajalikud toorained; desinfektsioonivahendid ja nende vahetooted ning nende tootmiseks vajalikud keemilised toorained; samuti puudutab see andmekogumise/andmetöötluse vahendeid;

- b. abi antakse otsetoetuste, maksusoodustuste või tagasimakstavate ettemaksete vormis hiljemalt 31. detsembril 2020;
- c. alates 1. veebruarist 2020 alustatud projektide puhul loetakse, et abil on ergutav mõju; enne 1. veebruari 2020 alustatud projektide puhul loetakse, et abil on ergutav mõju, kui abi on vajalik projekti kiirendamiseks või selle ulatuse laiendamiseks. Sellistel juhtudel on rahastamiskõlblikud ainult lisakulud, mis on seotud tööde kiirendamise või ulatuse laiendamisega;
- d. investeerimisprojekt valmib kuus kuud pärast abi andmise kuupäeva. Investeerimisprojekt loetakse valminuks, kui riigi ametiasutused on selle valminuks tunnistanud. Kui kuuekuisest tähtajast ei peeta kinni, tuleb iga hilinenud kuu kohta tagasi maksta 25 % otsetoetuse või maksusoodustuse vormis antud abi summast, välja arvatud juhul, kui hilinemine tuleneb asjaoludest, mis ei ole abisaaja kontrolli all. Kui tähtajast peetakse kinni, vormistatakse tagasimakstavate ettemaksetena antud abi ümber toetusteks; vastasel juhul makstakse tagasimakstavad ettemaksete tagasi võrdsete aastaste osamaksete kaupa viie aasta jooksul alates abi andmise kuupäevast;
- e. rahastamiskõlblikud kulud on investeerimiskulud, mis on vajalikud punktis a loetletud toodete arendamiseks vajalike katsetamise ja tootmismahu suurendamise taristute rajamiseks. Abi osakaal ei ületa 75 % rahastamiskõlblikest kuludest;
- f. otsetoetuse või maksusoodustusena antava abi maksimaalset lubatud osakaalu võidakse suurendada täiendava 15 % võrra kas juhul, kui investering tehakse kahe kuu jooksul pärast abi andmise kuupäeva või maksusoodustuse kohaldamise kuupäeva, või juhul, kui toetus pärineb rohkem kui ühest liikmesriigist. Kui abi antakse tagasimakstava ettemaksete vormis ja kui investering tehakse kahe kuu jooksul või kui toetus pärineb rohkem kui ühest liikmesriigist, võidakse lubada täiendavat suurendamist 15 % võrra;
- g. selle meetme kohane abi ei ole kombineeritav muu investeeringuteks ettenähtud abiga samade rahastamiskõlblike kulude jaoks;
- h. kahjukattegarantii võidakse anda otsetoetusele, maksusoodustusele või tagasimakstavale ettemaksetele lisaks, aga see võib olla ka eraldiseisev abimeede; kahjukattegarantii antakse üks kuu pärast seda, kui ettevõtja on seda taotlenud; hüvitatava kahju summa määratakse kindlaks viis aastat pärast investeeringu tegemist. Hüvitise summa arvutamiseks lahutatakse investeerimiskulude, investeerimiskuludelt viie aasta jooksul saadava mõistliku kasumi (10 % aastas) ja tegevuskulude summast saadud otsetoetuse, viie aasta pikkuse perioodi jooksul saadud tulu ja projekti lõpliku väärtuse summa;
- i. katsetamise ja tootmismahu suurendamise taristute osutatavate teenuste eest nõutav hind vastab turuhinnale;
- j. katsetamise ja tootmismahu suurendamise taristud on avatud mitmele kasutajale ning juurdepääsu andmisel lähtutakse läbipaistvuse ja diskrimineerimiskeelu põhimõttest. Ettevõtjatele, kes on rahastanud vähemalt 10 % investeerimiskuludest, võidakse anda soodsamatel tingimustel eelisjuurdepääs;
- k. abi ei või anda ettevõtjale, kes oli raskustes (üldise grupierandi määruse tähenduses ⁽¹⁹⁾) juba 31. detsembril 2019.“

20. Lisatakse järgmine jaotis:

„Jaotis 3.8. COVID-19ga seotud toodete valmistamiseks tehtavateks investeeringuteks ette nähtud abi

„38. Lisaks olemasolevatele võimalustele, mis põhinevad ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktil c, on väga oluline hõlbustada COVID-19ga seotud toodete valmistamist. Nende hulka kuulub alljärgnev: asjakohased ravimid (sealhulgas vaktsiinid) ja ravivahendid, nende vaheained, ravimite toimeained ja toorained; meditsiiniseadmed ning haigla- ja meditsiinivarustus (sealhulgas hingamisaparaadid, kaitseriietus ja -varustus ning diagnostikavahendid) ning vajalikud toorained; desinfektsioonivahendid ja nende vahetooted ning nende tootmiseks vajalikud keemilised toorained; andmekogumise/andmetöötluse vahendid.

⁽¹⁹⁾ Nagu on määratletud komisjoni 17. juuni 2014. aasta määruse (EL) nr 651/2014 (ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks) artikli 2 punktis 18 (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1).

„39. Komisjon loeb COVID-19ga seotud toodete valmistamiseks antava investeeringuteks ettenähtud abi siseturuga kokkusobivaks, juhul kui on täidetud järgmised tingimused:

- a. investeerimisabi antakse selliste COVID-19ga seotud toodete valmistamiseks nagu asjakohased ravimid (sealhulgas vaktsiinid) ja ravivahendid, nende vaheained, ravimite toimeained ja toorained; meditsiiniseadmed ning haigla- ja meditsiinivarustus (sealhulgas hingamisaparaadid, kaitseriietus ja -varustus ning diagnostikavahendid) ning vajalikud toorained; desinfektsioonivahendid ja nende vahetooted ning nende tootmiseks vajalikud keemilised toorained; andmekogumise/andmetöötluse vahendid;
- b. abi antakse otsetoetuste, maksusoodustuste või tagasimakstavate ettemaksete vormis hiljemalt 31. detsembril 2020;
- c. alates 1. veebruarist 2020 alustatud projektide puhul loetakse, et abil on ergutav mõju; enne 1. veebruari 2020 alustatud projektide puhul loetakse, et abil on ergutav mõju, kui abi on vajalik projekti kiirendamiseks või selle ulatuse laiendamiseks. Sellistel juhtudel on rahastamiskõlblikud ainult lisakulud, mis on seotud tööde kiirendamise või ulatuse laiendamisega;
- d. investeerimisprojekt valmib kuus kuud pärast abi saamise kuupäeva. Investeerimisprojekt loetakse valminuks, kui riigi ametiasutused on selle valminuks tunnistanud. Kui kuuekuisest tähtajast ei peeta kinni, tuleb iga hilinev kuu kohta tagasi maksta 25 % otsetoetuse või maksusoodustuse vormis antud abi summast, välja arvatud juhul, kui hilinemine tuleneb asjaoludest, mis ei ole abisaaja kontrolli all. Kui tähtajast peetakse kinni, vormistatakse tagasimakstavate ettemaksetena antud abi ümber toetusteks; vastasel juhul makstakse tagasimakstavate ettemaksete tagasi võrdsete aastaste osamaksete kaupa viie aasta jooksul alates abi andmise kuupäevast;
- e. rahastamiskõlblike kulude puhul on tegu kõigi investeerimiskuludega, mis on vajalikud punktis a loetletud toodete valmistamiseks, ja uute tootmisrajatiste katsetamise kuludega. Abi osakaal ei ületa 80 % rahastamiskõlblikest kuludest;
- f. otsetoetuse või maksusoodustusena antava abi maksimaalset lubatud osakaalu võidakse suurendada täiendava 15 % võrra kas juhul, kui investeering tehakse kahe kuu jooksul pärast otsetoetuse andmise kuupäeva või maksusoodustuse kohaldamise kuupäeva, või juhul, kui toetus pärineb rohkem kui ühest liikmesriigist. Kui abi antakse tagasimakstava ettemakse vormis ja kui investeering tehakse kahe kuu jooksul või kui toetus pärineb rohkem kui ühest liikmesriigist, võidakse lubada täiendavat suurendamist 15 % võrra;
- g. selle meetme kohane abi ei ole kombineeritav muu investeeringuteks ettenähtud abiga samade rahastamiskõlblike kulude jaoks;
- h. kahjukattegarantii võidakse anda otsetoetusele, maksusoodustusele või tagasimakstavale ettemaksele lisaks, aga see võib olla ka eraldiseisev abimeede; kahjukattegarantii antakse üks kuu pärast seda, kui ettevõtja on seda taotlenud; hüvitatava kahju summa määratakse kindlaks viis aastat pärast investeeringu tegemist. Hüvitise summa arvutamiseks lahutatakse investeerimiskulude, investeerimiskuludelt viie aasta jooksul saadava mõistliku kasumi (10 % aastas) ja tegevuskulude summast saadud otsetoetuse, viie aasta pikkuse perioodi jooksul saadud tulu ja projekti lõpliku väärtuse summa;
- i. abi ei või anda ettevõtjale, kes oli raskustes (üldise grupierandi määruse tähenduses) ⁽²⁰⁾ 31. detsembril 2019. “

21. Lisatakse järgmine jaotis:

„Jaotis 3.9. Abi maksude tasumise ja/või sotsiaalmaksete edasilükkamise vormis

„40. Maksude tasumise ja sotsiaalmaksete edasilükkamine võib olla väärtuslik vahend, millega vähendada ettevõtjate (sealhulgas füüsilisest isikust ettevõtjate) likviidsuskitsikust ja säilitada töökohad. Kui selliseid edasilükkamisi kohaldatakse üldiselt ja need ei soodusta konkreetseid ettevõtjaid või konkreetsete kaupade tootmist, ei kuulu need ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaldamisalasse. Kui need piirduvad näiteks teatavate sektorite, piirkondade või ettevõteliikidega, kujutavad nad endast abi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses ⁽²¹⁾.

⁽²⁰⁾ Nagu on määratletud komisjoni 17. juuni 2014. aasta määruse (EL) nr 651/2014 (ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks) artikli 2 punktis 18 (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1).

⁽²¹⁾ Vt ka komisjoni teatis C/2016/2946 riigiabi mõiste kohta ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, punkt 118 (ELT C 262, 19.7.2016, lk 1–50).

„41. Komisjon loeb ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel siseturuga kokkusobivaks abikavad, mis seisnevad maksude tasumise või sotsiaalmaksete ajutises edasilükkamises, mida kohaldatakse teatavate sektorite või piirkondade või teatava suurusega ettevõtjate (sealhulgas füüsilisest isikust ettevõtjate) suhtes, keda COVID-19 puhang eriti tõsiselt mõjutab. See kehtib ka maksu- ja sotsiaalkindlustuskohustustega seoses võetud meetmete kohta, mis on ette nähtud abisaajate likviidsuskitsikuse leevendamiseks ja mis hõlmavad järgmisi meetmeid (kuid ei piirdu nendega): tasumata summade maksmine osamaksete kaupa, lihtsustatud võimalused kasutada maksuvõlgade maksekavu ja võimaldada intressimaksetest vabastatud perioode, maksuvõlgade sissenõudmise peatamine ja kiirendatud maksutagastused. Abi antakse enne 31. detsembrist 2020 ja edasilükkamise lõppkuupäev ei ole hilisem kui 31 detsember 2022.“

22. Lisatakse järgmine jaotis:

„Jaotis 3.10. Töötajatele mõeldud palgatoetuse vormis abi, mille eesmärk on vältida COVID-19 puhangu kestel koondamisi

„42. Liikmesriigid võivad tööhõive säilitamiseks kaaluda osalemist selliste ettevõtjate (sealhulgas füüsilisest isikust ettevõtjate) palgakulu kandmises, kes vastasel juhul COVID-19 puhangu tõttu töötajaid koondaksid. Kui abikavad kehtivad kogu majanduses, jäävad need riigiabi kontrolli alt välja. Kui need annavad ettevõtjatele valikulise eelise – mis on võimalik juhul, kui need piirduvad näiteks teatavate sektorite, piirkondade või ettevõteliikidega –, kujutavad nad endast abi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

„43. Kui sellised meetmed kujutavad endast riigiabi, loeb komisjon neid ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel siseturuga kokkusobivaks, kui täidetud on järgmised tingimused:

- a. abi eesmärk on vältida COVID-19 puhangu kestel koondamisi;
- b. abi antakse selliste abikavade vormis, mis on suunatud teatavate sektorite või piirkondade või teatava suurusega ettevõtjatele, keda COVID-19 puhang eriti tõsiselt mõjutab;
- c. palgatoetust võimaldatakse perioodi kestel, mis ei ületa kahteist kuud alates abitaotluse esitamisest, see on mõeldud töötajatele, kes oleks vastasel juhul tulenevalt äritegevuse peatamisest või vähendamisest COVID-19 puhangu tõttu koondatud, ja selle tingimus on, et doteeritavad töötajad säilitavad alalise töökoha kogu perioodi jooksul, milleks abi antakse;
- d. kuus makstav palgatoetus ei ületa 80 % doteeritavate töötajate brutokuupalgast (mis hõlmab tööandja makstavaid sotsiaalmakseid). Tingimusel et säilib abi proportsionaalsus, võivad liikmesriigid – eriti madalate töötasukategooriate huvides – teatada alternatiivsetest abi osakaalu arvutamise meetoditest, mis põhinevad näiteks riiklikul keskmisel palgal või keskmisel miinimumpalgal;
- e. palgatoetust võib kombineerida muude üldiselt kättesaadavate või valikuliste tööhõive toetusmeetmetega, tingimusel et kombineerimise tulemus ei ole asjaomaste töötajate palgakulude ülemäärane hüvitamine. Lisaks võib palgatoetusi kombineerida maksude ja sotsiaalmaksete tasumise edasilükkamisega.“

23. Punkt 34 nummerdatakse ümber punktiks 44 ja asendatakse järgmisega:

„44. Välja arvatud abi, mis antakse jaotiste 3.10 ja 3.9 kohaselt, peavad liikmesriigid avaldama iga käesoleva teatise alusel antud üksikabi kohta asjakohase teabe⁽²⁾ ülevaatlikul riigiabi veebisaidil või komisjoni IT-vahendit kasutades⁽³⁾ 12 kuu jooksul pärast abi andmist.“

24. Punktid 35–42 nummerdatakse ümber punktideks 45–52.

⁽²⁾ Teave, mida nõutakse vastavalt komisjoni 17. juuni 2014. aasta määruse (EL) nr 651/2014 III lisale, komisjoni määruse (EL) nr 702/2014 III lisale ja komisjoni 16. detsembri 2014. aasta määruse (EL) nr 1388/2014 III lisale. Tagasimakstavate ettemaksete, garantiide, laenude ja muude vormide puhul võib aluseks oleva vahendi nominaalväärtuse märkida abisaaja kaupa. Maksude ja maksete tasumisega seotud soodustuste puhul võib üksikabi abisumma märkida vahemikena.

⁽³⁾ Riigiabi läbipaistvusmooduli avalik otsing võimaldab juurdepääsu teabele, mida liikmesriigid on esitanud üksikabi kohta vastavalt Euroopas kehtivatele riigiabi läbipaistvusnõuetele, ja selle leiab aadressilt: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=en>.